

REDOVISNING AV UTFÖRD BIOTOPVÅRD I ÅSABÄCKEN

ÅTGÄRDER VID TVÅ VÄGTRUMMOR 2005

Emåförbundet

På uppdrag av:

**JÖNKÖPINGS
KOMMUN**

Inledning

Föreliggande fältrapport redovisar de fiskevårdsåtgärder som genomförts hösten 2005 i Åsabäcken, tillhörande Nissans vattensystem. Arbetet har skett inom ramen för Biologiskt återställningsbidrag i kalkade vatten. För uppdraget svarar Peter Johansson, Emåförbundet, som utfört åtgärderna på uppdrag av Jönköpings kommun.

Beskrivning av åtgärdsområdet

Åsabäcken rinner från Svanån ut i Nissans huvudfåra vid N Unnaryd. I bäckens nedre del, strax innan dess utflöde i Nissan finns två vägtrummor som är svårpasserbara hinder för fisk. Åsabäcken utgör ett viktigt lek- och uppväxtområde för Nissanöringen. Att säkerställa möjligheter till fri fiskvandring är därför en prioriterad åtgärd.

Figur 1. Den nedre vägtrumman under Nissastigen. Ett betongfundament ligger på nedströmssidan, vattenhastigheten är hög och vattendjupet litet, vilket gör det svårpasserbart för fisk.

Figur 2. Utflödet från vägtrumman sett uppifrån.

Beskrivning av åtgärder vid Nedre trumman

För att underlätta fiskvandring breddades bäcken på den högra sidan (sett uppströms ifrån) och vattnet styrdes ut med hjälp av en styrplåt. Strandkanten förstärktes med markduk för att minimera eventuell erosion. Åtgärderna redovisas nedan med bilder och bildtexter.

Figur 3. Den högra strandkanten breddades, block och stenmaterial togs bort.

Figur 4. Markduken fästs i betongplattan och dras sedan upp på strandkanten, detta för att stabilisera strandkanten och säkra mot erosion.

Figur 5. En galvad plåt borrar fast i betongplattan för att styra över vatten och skapa en högre vattensula på plattan. Höjden på plåten är endast ca 12 cm vilket gör att man inte orsakar någon nämnvärd dämning upp i trumman och att det vid högre flöden strömmar fritt rakt över plåten.

Figur 6. Efter åtgärd, jämför med fig.1. Styrplåten ses i ovankant på betongplattan, den styr ut vattnet till den breddade bäckfåran där stenar lagts ut. Markduken har klätts in med sten och sand. Ovanpå har också de grästuvor som tagits bort för åtgärden åter lagts på. Detta borde skynda på stabiliseringen av strandkanten. Åtgärder har även skett inne i trumman. I trummans övre del var vattenhastigheten hög och vattendjupen litet, i trummringarnas skarvar knackades små galvade plåtar ner, dessa skapade effektivt småhöljor (trappsteg) som underlättar fiskens passagemöjligheter.

Beskrivning av åtgärder vid Övre trumman

Ca 50 m uppströms den nedre trumman finns ännu en vägtrumma under en skogsbilväg. Trummans utflöde slutar med ett litet fall på ca 30 cm. Fisk måste därför hoppa in i trumman, passagemöjligheten inne i trumman är också svår beroende på högt vattentryck och lågt vattendjup.

Figur 7. Strömnacken nedan trumman så som den såg ut innan åtgärd.

Figur 8. Höljan bakom förstärktes genom att sten och block lades ut på strömnacken nedanför trumman. På detta sätt kunde vattennivån nedan trumman höjas och fallhöjden vid utloppet minimeras till ca 5-10 cm. Bilden visar efter åtgärd.

Figur 9. Strömnacken efter åtgärd. Den har nu byggts på med sten och block så att höljan nedan trumman höjts.

Kvarstående åtgärd

Åtgärden vid den övre trumman skall kompletteras med att även här knacka i mindre plåtar i trumringarnas skarvar för att öka vattendjupet och minska vattenhastigheten. Denna åtgärd skall ske våren 2006 och ryms inom projektet.

2005-12-23

Emåförbundet

Peter Johansson
Vatten- och fiskevård
574 80 VETLANDA
Tel: 0383-973 39
Email: peter.johansson@vetlanda.se